

Gatejuristen

ÅRSRAPPORT GATEJURISTEN STAVANGER
2020

Gatejuristen Stavanger

- Gir gratis rettshjelp til mennesker som har eller har hatt et rusproblem.
- Jobber for å avdekke og synliggjøre mangler ved lovgivningen eller praksis.
- Jobber for økt respekt, omsorg og rettferdighet for folk med rusproblemer.
- Arbeider oppsøkende og gjennom frivillige.
- Er et tiltak under Kirkens Bymisjon Stavanger, og en del av Gatejuristnettverket.
- Første klientmottak i Stavanger januar 2013, i Haugesund februar 2017.
- Kontor i Stavanger; saksmottak i Stavanger, Haugesund og Sandnes.
- 4 ansatte i 2,8 årsverk
- 54 frivillige – 4 921 frivillige timer - 2,9 frivillig årsverk.

Opprettholdt drift gjennom koronaåret

Gatejuristen Stavanger har også i 2020 gitt gratis rettshjelp til en utsatt gruppe mennesker. Vi har tatt imot 553 saker fra 285 klienter. En liten nedgang fra året før da vi tok inn rekordmange saker: 577 saker fra 312 klienter. Nedgangen skyldes koronarestriksjoner; at vi har kunnet jobbe mindre oppsøkende, og i perioder måttet stenge for fysiske klientmottak.

Da Norge stengte ned i mars – måtte Gatejuristen jobbe annerledes. Vi klarte å opprettholde driften hele året, men selvsagt med begrensninger. Vi har ikke benyttet oss av noen statlige tiltak for å komme gjennom situasjonen.

De frivillige var på hjemmekontor i flere måneder. Vi hadde helt stengt for fysiske klientmøter i to måneder. Vi møtte klienter ute og prøvde å bistå over telefon. Våre klienter har stort sett ikke mulighet for digitale møter – så det er krevende. Fra medio mai startet vi opp med nødvendige klientmøter med strenge smitteverntiltak på plass.

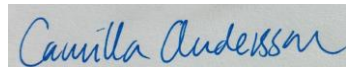
Det er avgjørende å være tilgjengelige og til stede for å kunne tilby rettshjelp til målgruppen vår. Dette var en utfordring under den strengeste nedstengningen. Mange væresteder stengte ned drop-in tilbudet, og vi kunne ikke gå oppsøkende. Stasjonen (Helsestasjonen for rusavhengige) stengte fra 12. mars og ut året, det samme gjorde Funkishuset i Sandnes. I Haugesund avlyste vi saksmottak i april og mai, men gjennomførte de øvrige med gode smitteverntiltak. Vi hadde oppsøkende på Kirkens Bymisjons lavterskel kafé Josephine – hvor både Gatemagasinet Asphalt og Jobb1 har base - fra juni til det ble stengt igjen i starten av november. Korona førte til færre oppsøkende saksmottak – i Stavanger, Sandnes og Haugesund gjennomførte vi 48 oppsøkende saksmottak – i 2019 hadde vi 90.

Advokater som bemanner ettermiddagsmottak, ble «permittert» fra 13. mars frem til sommeren. Vi startet opp igjen med ettermiddagsmottak i september. Studenter og jurister fortsatte arbeidet fra hjemmekontor etter oppsatt turnus. Teknisk er vi godt utstyrt til å arbeide på hjemmekontor, men arbeidet med klientene er vanskeligere når fysiske møter skal unngås. Fra medio juni jobbet frivillige studenter og jurister fra kontoret – med strenge smittevernregler på plass.

Vi har hovednedslagsfelt i Stavanger, her har vi kontor og her møter vi de fleste klientene. Vi har også videreført arbeidet i Haugesund. Frivillige advokater og jurister bemanner det månedlige saksmottaket og står for rettshjelpen, Kirkens Bymisjon på Haugalandet reklamerer for tilbudet gjennom oppsøkende arbeid i forkant. Vi har også fortsatt arbeidet i Sandnes med faste saksmottak - koronarestriksjoner forhindret oss fra å ha saksmottak fra mars. Men vi har

tatt inn saker fra Sandens og omkringliggende kommuner gjennom hele året – både på telefon og på kontoret i Stavanger.

Vi har et bredt saksfelt. Vi får stadig tilbakemeldinger fra klienter at de verdsetter bistanden fra Gatejuristen, og at det finnes et gratis rettshjelptiltak. Det motiverer å se hva arbeidet betyr – når noen får beholde bolig, får på plass stønad, får innvilget skattelette og kan ta tak i gjeldsutfordringer eller får innvilget rettferdsvederlag. Men også når vi ikke kan endre situasjonen for klientene ser vi at arbeidet har stor velferdsmessig betydningen – det betyr noe å bli tatt på alvor, og at noen ser grundig på saken og vurderer om det mulig å gjøre noe.

Camilla Andersson
Tiltaksleder Gatejuristen Stavanger

Samfunnsoppdrag

Gatejuristens samfunnsoppdrag er å bidra til bedre levekår for en utsatt gruppe; personer som har eller har hatt et rusproblem.

Hovedmålsettingen vår er å bedre målgruppens rettssikkerhet, og sørge for at deres grunnleggende rettigheter innvilges. Ved å bistå med individuell og gratis rettshjelp av høy kvalitet, gir Gatejuristen målgruppen tilgang til en tjeneste de ellers ikke hadde hatt råd til eller mulighet til å benytte seg av. Vår erfaring er at det ikke hjelper å ha rett om man ikke får hevdet sin rett. Gjennom vårt arbeid ønsker vi derfor å bidra til en lettere hverdag for mennesker som ofte møter lukkede dører og har det vanskelig.

Gatejuristen Stavanger løser samfunnsoppdraget ved å være tilgjengelig for målgruppen, som ofte har vanskeligheter for å oppsøke det ordinære hjelpeapparatet og benytte seg av andre tilbud. Under koronapandemien har vi måttet jobbe annerledes – men har hatt fokus på å være så tilgjengelige som mulig. Under korona har vi vært mer oppsøkende ute – ellers er vi mer oppsøkende på væresteder, helsetilbud, matservering og utsalgssted for Gatemagasinet Asphalt.

Vi vet at vi må være standhaftige og noen ganger kreative for å opprettholde kontakt med klienter. Vi har også kontor sentralt plassert nær der målgruppen oppholder seg. Vi tar imot drop-in klienter hverdager fra kl. 8.30 til 15.30 og har telefontid hverdager fra kl. 10-14. Vi mottar også henvendelser på epost og Facebook.

Vi yter rettshjelp av høy kvalitet. Gatejuristen Stavanger har lang erfaring med å gi rettshjelp til rusavhengige og tidligere rusavhengige. Vi har strenge kvalitetsrutiner vi følger, og Gatejuristnettverket bidrar med faglig styrke hvor vi kan utveksle erfaringer og dra nytte av hverandres kunnskap.

Vi er et tiltak under Kirkens Bymisjon Stavanger, de har flere tiltak rettet mot samme målgruppe, og god erfaring med lavterskelarbeid med rusavhengige som vi drar nytte av. Våre ansatte har bred og variert erfaringsbakgrunn. Frivillige jurister og advokater tilfører kompetanse og erfaring, det samme gjør de de fem advokatkontorene som er mentorer for de frivillige jusstudentene. Vi leier lokaler hos et advokatkontor og dette bidrar også med daglig mulighet for sparring om juss og strategi. Vi holder oss faglig oppdatert og deltar på relevante kurs både for å kunne gi best mulig rettshjelp, og også for å møte målgruppens særlige

utfordringer, blant annet med veiledning på Rogaland A-senter om hvordan møte mennesker med psykiske utfordringer.

Gatejuristen Stavangers arbeid i 2020

Totalt antall saker: 553

Gatejuristen har i 2020 tatt inn 553 saker fra 285 klienter. Det er en liten nedgang fra året før. Nedstengningen i mars og perioder vi ikke kunne arbeide oppsøkende førte til at vi traff noen færre klienter. **2019:** 577 saker fra 312 klienter – **2018:** 470 saker fra 284 klienter.

Det har vært en liten økning i saker fra kvinnelige klienter. 31 % kvinner i 2020, året før 29%. Kjønnfordelingen blant våre klienter antas å være omtrentlig sammenfallende med kjønnfordelingen i rusmiljøet generelt.

Inntekt

Gatejuristen når personer med lav inntekt. 47% er mottakere av uføretrygd, (en stor andel av disse har minsteytelser), 8% er mottakere av sosialhjelp, 21% er mottakere av AAP, kun 6% har arbeidsinntekt, 3% dagpenger eller sykepenger, 5% ingen stønad og i 5 % av sakene har klient ikke gitt opplysninger om inntekt.

Retts hjelp

Gatejuristen Stavanger erfarer at det fortsatt er et sterkt behov for et særskilt retts hjelp tiltak som ivaretar de rusavhengiges rettigheter og interesser. Gatejuristen er et supplement til andre ordninger. Vi erfarer også at det offentlige og hjelpeapparatet i mange saker anser Gatejuristens arbeid som en ressurs. Gatejuristen Stavanger har store bidrag fra frivillige, men ikke alle saker eller klienter kan overføres til frivillige – de trenger ansatte som er tilgjengelige hver dag for å opprette tilstrekkelig tillit til at vi kan bistå, det kan gjelde hastesaker eller klienter som er så krevende at ansatte bør håndtere dem.

Frivillige bidrag

Vi har ulike løp for frivillige og vi utløser mye frivillighet. Frivillige er med i kortere eller lengre perioder; noen er frivillige gjennom sommeren, andre i periode der de er

arbeidssøkende, noen har vært med helt fra oppstart i 2013. Stadig nye frivillige fordrer god opplæring og god oppfølging underveis. Det lykkes vi stadig bedre med.

Profesjonsbasert frivillighet hvor advokater, jurister, jusstudenter og erfarne advokater som mentorer gjør at vi på en kostnadseffektiv måte kan tilby gratis retts hjelp av god kvalitet.

Ansatte bruker mye tid på veiledning og kvalitetssikring av arbeidet til frivillige jusstudenter som er gruppen som legger ned flest frivillige timer.

Gjennom året la 54 frivillige la ned 2,9 frivillige årsverk – en liten nedgang fra året før da 56 frivillige la ned 3.3 frivillige årsverk.

Frivillig løp	Gjennom året	Årets utgang
Advokater/jurister Stavanger	16	14
Advokater/jurister Haugesund	10	12
Frivillige jusstudenter	23	9
Mentor for frivillige jusstudenter	5	5
Totalt antall frivillige	54	40
Totalt antall timer	4 921	

Fem advokatkontorer i Stavanger er mentorer for våre frivillige studenter. Det er Adius advokater, Advokatfirma Bull Årstad DA, Advokatsamarbeidet Sjødin Meling & Co, Advokatfirma Endresen Brygfjeld Torall AS (EBT) og Advokathuset Stavanger. Vi har også en samarbeidsavtale med Handelshøyskolen ved UiS, hvor vitenskapelig ansatte stilles til disposisjon for å diskutere juridiske spørsmål med de frivillige jusstudentene, samt tilrettelegger for rekruttering av nye frivillige studenter.

NØKKELTALL 2020 (2019)

553 (577)

Saker

285 (312)

Klienter

48 (90)

Oppsøkende saksmottak

40 (39)

Frivillige

2,9 (3,3)

Frivillige årsverk

2,8 (2,4)

Lønnede årsverk

Anslag kostnad per sak: 4 833 (4 697)

Ved utregning av frivillige årsverk er det lagt til grunn at et normalårsverk er 1 695 timer. Ved utregning av kostnad per sak er det etter avtale med Gatejuristnettverket lagt følgende beregning til grunn: Totale driftskostnader delt på antall saker.

Glimt fra arbeidet i 2020

Beholdt boligen

Vi ble kontaktet av klient som hadde mottatt oppsigelse av leieforholdet på sin kommunale bolig. Gatejuristen bistod klient med å protestere på oppsigelsen. Boligeier hadde da et nytt møte med klient og trakk tilbake oppsigelsen. Klient fikk fortsette leieforholdet.

Alt har raknet

Utenfor døren står en kvinne. Hun står uten bolig, uten inntekt. Hun har liten tillit til systemet – men stoler på Gatejuristen, noen i miljøet har anbefalt oss. Vi nøster i problemstillinger – bidrar med søknader, klager. Vi treffes mange ganger – vi bruker tid. Når ting faller på plass, ser vi betydningen av det tålmodige arbeidet

Skattebegrensning

Vi har hatt et fokus på muligheten for noen av våre klienter til å få skattebegrensning etter skatteloven § 17-4. Vi har oppfordret klienter som kan få dette innvilget om å søke og har bistått dem med prosessen. Flere av våre klienter har fått dette innvilget i 2020.

Når klienter har fått innvilget skattebegrensning har vi også i flere saker bistått dem i gjeldssaker: skaffet oversikt over gjeld og forhandlet med kreditorer – noen har blitt gjeldsfrie, andre kommet et skritt videre.

Plaster på såret

Etter en barndom der det offentlige sviktet ble voksenlivet vanskelig. Flere kommer til Gatejuristen og ønsker bistand til å søke rettfærdsvederlag. Vi veileder og representerer i sakene. Vi innhenter dokumentasjon, har tett dialog med klient og utformer søknad. Vi fikk noen positive svar i 2020 og ser hvor mye denne ordningen betyr – at de opplever den som en anerkjennelse, at det var galt det som skjedde, og de setter pris på dette lille plasteret på såret.

Rett ytelse

Vi har hatt flere saker der vi har bistått klienter med klager eller hvor vi har utformet omgjøringsbegjæringer for å få innvilget APP, uførepensjon eller ung ufør.

Politirett

Vi har bistått klienter med klager på forelegg fra politiet. I flere saker har politiet redusert foreleggets størrelse, og i enkelte tilfeller har politiet henlagt saken. Et forelegg på kr. 6 000 for besittelse av narkotika ble henlagt etter anmodning fra Gatejuristen. Et forelegg på kr. 13 000 for diverse forhold ble etter anmodning fra Gatejuristen avgjort ved påtaleunntatelse.

Gjeld

En rekke av våre klienter har gjeldsutfordringer – her er fokuset vårt at de skal få den bistanden de har krav på av NAV kontorene og gjeldsrådgiver. Vi bistår også i en rekke saker – bla med å søke om sletting av gjeld fra Lånkassen eller med å redusere trekk slik at de har tilstrekkelige midler igjen til livsopphold.

Året som kommer: Målsetninger 2021

Målsettingen for 2021 er å fortsette å gi gratis rettshjelp av god kvalitet til rusavhengige og tidligere rusavhengige, der de ikke kan få bistand fra andre. Vi skal jobbe lavterskel, være tilgjengelige og jobbe oppsøkende. Vi skal løse oppdraget vårt med store bidrag fra frivillige, dette gjør at tiltaket er kostnadseffektivt.

Vårt overordnede mål er at rettsreglene utformes og praktiseres slik at de bidrar til å sikre gode levekår for målgruppen. Vi vil styrke det rettspolitiske arbeidet og sette av mer tid og ressurser til dette. Vi er tett på målgruppe og ser utfordringer de står i. Vi skal systematisere erfaringer og kunnskap fra klientgruppen som dokumenterer rettighetsutfordringer både lokalt og nasjonal. Vi skal være en modig talsperson når system og strukturer er hindringer. Vi skal sikre forståelse og kunnskap for våre klienters rettshjelpsbehov i både offentlighet og forvaltningen. Vi vil i 2021 ha to særlige fokusområder: boligutfordringer for vanskeligstilte og gjeldsutfordringer – med særlig søkelys på hvordan offentlige lovpålagte tjenester fungerer og om det er det noen mangler i praktiseringen.

Vi vil være så tilgjengelige som koronarestriksjoner tillater. Vi er tilgjengelige på telefon, Facebook, epost, og drop-in mulighet i kontorets åpningstid: 8.30 – 15.30. Vi er oppsøkende på væresteder, behandlingsintensjoner og på gaten. Målsetninger er inntil 100 oppsøkende saksmottak i Stavanger, Sandnes, Sola og Haugesund.

Når samfunnet åpner, skal vi være forberedt på en del etterslep. Selv om vi har bistått mange klienter på tross av koronarestriksjonene er det noen av de mest utsatte som kan ha en del ekstra saker de ikke har klart å ta tak i under nedstengningen og restriksjonene.

Når året er omme, har vi gitt rettshjelp av god kvalitet og bidratt til å avklare og løse flere juridiske utfordringer for flere mennesker i målgruppen. Målsetningen er at vi bistår 350 klienter med 700 saker. Klientene har erfart at vi er tilgjengelige, og 50 dyktige frivillige med bred erfaring i ulike frivillige løp har bidratt med 5 000 frivillige timer/ tre frivillige årsverk.

Gatejuristnettverket

Gatejuristen Stavanger er en del av Gatejuristnettverket. Gatejuristnettverket er et faglig nettverk av og for Gatejuristkontorene i Norge. Nettverket består av Gatejuristkontorene i Trondheim, Bergen, Oslo, Stavanger, Kristiansand og Tromsø. Tromsø er et frittstående kontor, mens de andre kontorene er underlagt lokale Kirkens Bymisjonsstiftelser. De regionale kontorene er selvstendige og likestilte, men samarbeider faglig for å utvikle og koordinere tilbudet. Tilskuddene som gis til hvert enkelt kontor er avgjørende for driften av tiltaket, og det er ingen intern fordeling av tildelte midler mellom stiftelsene og Gatejuristkontorene.

I 2020 har Gatejuristnettverket hatt flere nettverksmøter hvor felles problemstillinger og felles utfordringer har blitt drøftet. Vi har også utarbeidet et felles målbilde for de neste årene. Det ble arrangert et fysisk møte for alle kontorene i Trondheim i starten av mars 2020, i tillegg til at alle kontorene møttes for markering av Gatejuristen Bergens 10-årsjubileum i slutten av januar 2020. Ellers har det blitt arrangert jevnlig Teams-møter med lederne fra alle Gatejuristkontorene. Reiserestriksjonene i 2020 har faktisk gjort at Gatejuristnettverket har brukt digitale kommunikasjonsmåter i mye større grad enn tidligere, og på denne måten fått mulighet til å ha ett enda tettere samarbeid.

I tillegg til nettverksmøter annenhver måned, har det blitt arrangert digitale fagsamlinger hver måned for alle ansatte ved de ulike kontorene. Her har vi drøftet ulike faglige problemstillinger som ansatte har spilt inn. Disse fagsamlingene har opplevdes som veldig nyttig og inspirerende for alle ansatte, og har bidratt til å sikre den faglige kvaliteten i arbeidet vårt. Fremover vil nettverket fortsette med jevnlig Teams-møter i tillegg til fysiske møter (når samfunnet åpner opp for dette). Det er også et stort ønske om å fortsette med de digitale fagsamlingene.

Vi har også levert felles høringsinnspill på relevante områder.

Kommentar til økonomi og organisasjon

I rapporten er tiltaksregnskap for Gatejuristen Stavanger, dette er revisorgodkjent. Fullstendig regnskap og balanse for hele stiftelsen ettersendes innen utsatt frist 30.06.2021 når det revisorgodkjent.

Gatejuristen Stavanger hadde i 2020 inntekter på 2 672 858 kroner, vi gikk i balanse. Det var nødvendige utgifter vi ikke kunne ta oss råd til, blant annet en som kan avlaste på sommeren da alle de frivillige studentene avslutter.

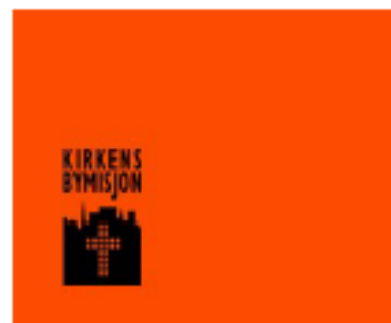
Gatejuristen Stavanger mottok i 2020 kr: 1 668 550 fra Sivilrettsforvaltningen. I tillegg mottok vi støtte fra Helsedirektoratet, kommunene Stavanger, Sandnes, Haugesund og Karmøy, Advokat Victor Husebø og Sponsorlauget til Kirkens Bymisjon Stavanger.

Vi utvidet staben fra tre til fire ansatte. Tre jurister i 2,4 årsverk og en administrasjonssekretær i 40% stilling, som var mulig da NAV gjennom lønnstilskudd dekket 60% av lønnskostnadene. Vi ser at det avlaster juristene som kan bruke mer tid på kjerneoppgaven – rettshjelp.

Gatejuristen Stavanger erfarer at det fortsatt er et stort udekket rettshjelpsbehov i målgruppen. Vi ser behov for å styrke Gatejuristen i Stavanger slik at vi kan gi rettshjelp til stadig flere i både i Stavanger, men også ellers i fylket.

Tiltaksregnskap 2020 Gatejurist

Beskrivelse	2020
Stavanger Kommune	274 000
Karmøy Kommune	87 000
Sandnes Kommune	90 000
Haugesund Kommune	40 000
Helsedirektoratet (kap.763, post 72)	489 201
Statens Sivilrettsforvaltning	1 668 330
Gave- og sponsorinntekter	24 107
SUM INNTEKTER	2 672 838
PERSONALKOST	1 726 112
Lokaler og kontorkost	300 000
Utstyr og inventar	37 110
Reparasjon og vedlikehold	-
Honorarer	448 188
Reisekostnader	13 971
Andre driftskostnader	145 478
SUM ANDRE KOSTNADER	946 747
SUM KOSTNADER	2 672 839
DRIFTSRESULTAT	- 1

Stavanger 30.03.2021

Maggje Hatløy

Virksomhetsleder Kirkenes Bymisjon Stavanger

Takk til støttespillere og frivillige

Gatejuristen Stavanger ønsker å takke alle de som har bidratt med økonomisk støtte, og som gjør vårt arbeid mulig; Sivilrettsforvaltningen, Helsedirektoratet, kommunene Stavanger, Haugesund, Sandnes og Karmøy, Advokat Victor Husebø, og Sponsorlauget til Kirkens Bymisjon Stavanger.

Gatejuristen Stavanger vil rette en særlig takk til alle de som har bidratt frivillig i 2020. De frivillige tilfører kompetanse, erfaring og frivillige timer – som gjør at vi kan jobbe oppsøkende og gi kostnadseffektiv rettshjelp av god kvalitet til våre klienter.

Frivillige legger ned betydelig innsats - her er noen av Gatejuristen Stavangers frivillige studenter

Vi ønsker også å rette en stor takk til Advokatfirmaet Bull Årstad DA, Advokatfelleskapet Sjødin Meling & Co, Adius Advokater, Advokatfirmaet Endresen, Brygfeld, Torall AS, og Advokathuset Stavanger. Vi setter stor pris på at de er med i vår mentorordning og bidrar med kunnskap og erfaring til de frivillige studentene.

Vi er også takknemlige for samarbeidsavtalen med UiS. UiS legger til rette for rekruttering av nye frivillige, og ansatte tilbyr juridisk veiledning til våre frivillige studenter.

Vi takker også våre samarbeidspartnere i Haugesund; de frivillige og Kirkens Bymisjon Haugalandet. Deres innsats er avgjørende for at vi kan fortsette arbeidet i Haugesund.

Til sist vil vi takke Gatejuristnettverket for godt samarbeid.

